

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА ПОНАД УСЕ!

Видання Історичного клубу “Холодний Яр”

2023 рік
Жовтень
Число 10 (452)

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Зачаруйте світ своєю силою

Передплатний індекс 33545

28-мі ВШАНУВАННЯ ГЕРОІВ ХОЛОДНОГО ЯРУ

Головною подією першого дня урочистостей у Холодному Яру стало відкриття нових пам'ятників на Меморіалі козакам-добровольцям, що на холодноярському плато неподалік Мотроїного монастиря.

Біля пам'ятного знака полеглим воїнам 93-ї ОМБр “Холодний Яр” постали горельєфи воїнові-поетові Юрію Дадаку-“Руфу”, аеророзвідникам Олегові Собченку, Юліанові Матвійчуку та Денисові Антіпову. Вони стали поруч скульптурних зображень Олега Куцина, “Да Вінчі”, Андрія Жованика та “Хаммера”, які Історичний клуб “Холодний Яр” спорудив у червні ц. р. (скульптор усіх пам'ятників Ігор Семак).

Усі герої, яких вшановано на меморіалі, у різні роки відвідували Холодний Яр, були учасниками вшанувань, що проводяться з 1995 року з ініціати-ви Романа Ковалю – тоді голови Всеукраїнського політичного об'єднання “Державна самостійність України”, а нині – президента Історичного клубу “Холодний Яр”.

Урочистому відкриттю пам'ятників передувала смолоскипна хода. Запалені смолоскипи під час урочистостей – традиційний військовий церемоніал, який символізує найвищу повагу до полеглих за Батьківщину, солідарність поколінь і готовність нинішніх воїнів завершити справу попередників.

Вогонь боротьби символічно поєднав могили сотника полку гайдамаків Холодного Яру Івана Компанійця, який похований у Мотроїному монастирі, з могилою Героя України, командира “Фрайкору” Георгія Тарасенка, учасника оборони Харкова, який загинув 25 березня 2022 року. Перший смолоскип був запалений у Мотроїному монастирі кресалом під Шевченкові слова “І повіє огонь новий з Холодного Яру!”.

На відкриття пам'ятників приїхали з Галичини батьки Дениса Антіпова – Марія і Геннадій; рідні Юрія Руфа – батько Роман Дадак, Юркова дружина Ірина, брат Віктор, а з Полтави прибули Лілія Матвійчук з побратимами Юліана, з Корсуня-Шевченківського приїхали рідні Олега Собченка – мама Ольга Федорівна, дружина Жанна і брат Андрій – військовослужбовець ЗСУ.

Під мелодію “Плине кача по Тисині” (у виконанні Марусі Шавелевої) до пам'ятників героям лягли квіти – від рідних, від начальниці Черкаської районної військової адміністрації Валерії Бандурко, заступника началь-

ника Черкаської військової обласної адміністрації Олександра Шамрая, начальника Чернігівської міської військової адміністрації Дмитра Брижинського, віцепрезидентів Історичного клубу “Холодний Яр” Леся Островської і Богдана Легоняка. Покладено квіти і до могили Героя України Георгія Тарасенка.

Андрій Купчин прочитав прекрасний вірш Юрія Руфа.

Ти твердо йшов дорогою життя,
Обрав свій шлях і до кінця не схибив.
За Україну кликав ритм серцебиття –
Ти чув цей поклик та зробив свій вибір.
По собі залишивши добрий слід,
Відав гаряче серце Батьківщині.
Твоя душа біля святих воріт
Вітала сотню звичин: “Слава Україні!”

Цей вірш Руф присвятив Сашкові Капіносу, але кожний його рядок не тільки про Сашка, а й про Юрія. І його побратимів, зокрема Юліана Матвійчука – почесного громадянина Полтави, аеророзвідника 144-го Окремого батальйону територіальної оборони, який поліг за Україну 20 травня цього року.

На Меморіалі козакам-добровольцям щиро промовляли Роман Дадак, Марія Антіпова, Лілія Матвійчук; Валерія Бандурко, Олександр Шамрай, журналістка з Корсуня Галина Добровольська, молодший лейтенант ЗСУ Ігор Скіяр (командир групи аеророзвідки “Solovey” 144-го Окремого батальйону), майор 24-ї ОМБр ім. Короля Данила Івана Татауров і Петро Данилишин, який багаторазово зробив для організації 28-х вшанувань.

Під час нічної містерії на Меморіалі співали Святослав Силенко, Анатолій Сухий, Ліза Чухліб, народна артистка України Світлана Мирвода та військовослужбовець ЗСУ, лідер гурту “Тінь Сонця” Сергій Василюк.

Освятити пам'ятники протоієрей ПЦУ Василь Циріль, а військові та ветерани війни віддали полеглим військовим почесні – сальвою.

Вів урочистості Роман Коваль, голова оргкомітету.

У почесній варті стали пластуни куреня № 113 ім. Євгена Подольчука (станційний Володимир Педько). Полеглих ушанував і полковник Володимир Матвійчук, представник начальника МПЗ МО України генерала-майора Владислава Ключкова.

Ось враження Лілії Матвійчук, дружини героя: “У Холодному Яру вшанували Юліана Матвійчука, Юрія Руфа-Дадака, Олега Собченка і Дениса

Антіпова. Той пам'ятний знак, на який ми збирали разом, – відкрито! Тішуся і плачу. Душею в небі – тілом на землі. Дякую вам! І тим, хто завжди поруч! Дякую моєму Всесвіту – Юліану Матвійчуку! Мільйон разів віддала б усе, щоб обняти бодяй на секунду. І що б не було, встало на землі, бо в Соледарі повторював: «Яка ж у нас доня вийшла!», а в Мар'їнці – «Єва – те майбутнє, за яке ми воюємо!» З гідністю нести твій Чин, бо ти б зрозумів усе, але тільки не якби зламалася... У нас не вийшло побувати у Холодному Яру разом фізично, як ми того хотіли, але душами ми будемо там тепер завжди! Дякую Романові Ковалю, скульпторові Ігореві Семаку, Історичному клубу “Холодний Яр» і кожній, хто докладав свої зусилля і кошти, аби цьому бути”.

А ось думка Жанни Собченко: “Дуже важливо, що Історичний клуб “Холодний Яр” саме зараз створив цей Меморіал. Вшанування наших справжніх козаків-добровольців у цьому місці сили надихає інших на боротьбу. Меморіал у Холодному Яру має стати місцем для обов'язкових екскурсій школярів. Мій чоловік казав: «Ми воюємо, щоб майбутнім поколінням передати Україну сильною». Тож уже тепер маємо показувати дітям, якою цінно відвоюють наші козаки для нашої України”.

А керівниця корсунської делегації Галина Добровольська-Рибалкіна написала: “Всі з нашої делегації сказали: «Це подія... Незабутньо». Захід щирий, ідейний, надихає на боротьбу. Зображення Олега Собченка дуже схоже на нього. Дякую безмежно за титанічну пророблену роботу. Сил та наснаги продовжувати цю святу справу!»

У цей день, 30 вересня, напередодні відкриття Меморіалу, було вшановано могили отамана 3-ї (Грушківської) сотні полку гайдамаків Холодного Яру Сидора Темного і Героя Небесної сотні Максима Горішишина, а також покладено квіти до меморіальних знаків борцям за волю України в урочищах Майдани і Тартак, а в центрі села зусиллями Кам'янської територіальної громади відкрито пам'ятний знак на пам'ять про козаків і старшину 3-ї (Грушківської) сотні полку гайдамаків Холодного Яру – отамана Гната Зінкевича, сотника Сидора Темного, козаку Дусю Апілат, козаків Григорія Апілата, Івана Гарасковича Апілата, Івана Костювича Апілата, Кирила Апілата, Максима Апілата, Трохима Апілата, Порфира Безрукавого, Гараска Гречаного, Василя Засядька, Юхима Засядька, Луку Іщенко, Мефодія Рожмана, Івана Темного, Платона Темного, Сидора Цвіркуна та їхніх побратимів.

Промовляли Роман Коваль, Юрій Ляшко, Василь Ковтун, кам'янський міський голова Володимир Тірон, його заступник Олександр Потапенко. Співали Тарас Силенко, Анатолій Сухий, Сергій Василюк і Володимир Самайда.

О 18.00 всі зібралися в Мотроїному монастирі, біля могили холодноярського сотника Івана Компанійця. Роман Коваль розповів про його діяльність, Святослав Силенко виконав пісню, а Василь Панченко продекламував “Холодний Яр” Тараса Шевченка.

Від “Карпатської Січі” виступив Руслан Андрійко. Запаливши біля могили сотника Компанійця смолоскипи, співаючи “Червону калину”, колона військових вийшла з Мотроїного монастиря, прямуючи до Меморіалу козакам-добровольцям...

Покрова почалася з екскурсії стежками Максима Залізняка, яку провів Богдан Легоняк.

Головними подіями другого дня 28-х вшанувань стали святкове богослужіння у храмі Св. Петра Багаторостраждального (Калнишевського) ПЦУ на хуторі Буда, панакхиди за полеглими, традиційне освячення зброї, які провів панотець Василь Циріль, та вручення Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського за 2023 рік.

Після освячення зброї Оксана Циганок від імені ГО “Центр допомоги армії, ветеранам та їхнім родинам” нагородила бійців ДУК “Правий сектор” медаллю Богдана Хмельницького.

А потім учасники свята поклали квіти до пам'ятників козакам Небесної сотні, комбатові-49 Олегові Куцину і кобзареві Тарасові Силенку.

Під час святкового концерту лідерів гурту “Тінь Сонця”, військово-службовцю Сергієві Василюку було вручено Літературну премію ім. Юрія Горліса-Горського. У дипломі лауреата зазначено, що премію присуджено “за створення і популяризацію української рок-музики, сповненої національної ідентичності, героїки та генетичної пам'яті, за створення циклу пісень, які вже понад два десятиліття виховують українську молодь та сприяють плеканню національної гідності, зокрема таких творів: «Вишневий садок», «Ніколи не плач», «Народна війна», «Гром і вогнем», «Останні ночі без тебе», «Осокорі», «У цьому полі, синьому, як льон» (на слова Василя Стуса), «Новий світанок» (на слова Юрія Руфа), «За Україну-неньку» (на слова Василя Ковтуна), «Козача могила» (спільно з Костянтином Науменком), «Дикі гуси» та інші, за вагомий особистий внесок у відродження історичної пам'яті та духовності українського народу, утвердження національних цінностей у житті українського народу та з нагоди 40-річчя”.

Диплом урочисто вручив Роман Коваль. Сергій Василюк подякував “чудовій родині Історичного клубу “Холодний Яр” за довіру, любов та підтримку”.

Під час Літературно-музичної сцени (ведучі Василь Ковтун та Андрій Купчин) співали Сергій Василюк, Світлана Мирвода, Руслана Лощман (зі своїми дітьми), Анатолій Сухий, тріо “Жоржини”, Олексій Бик, Святослав Силенко, Володимир Самайда, Ліза Чухліб, Дмитро Скрипа, Михайлик Крохмаль і тріо бандуристок “Жадана”.

Читали власні вірші Мальва Кржанівська, Юлія Кашпуренко, Валентина Коваленко і Василь Ковтун.

Василь Панченко декламував поезію Тараса Шевченка “І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не Україні моє дружнє Послання”. Промовляли Лариса Ніцой і Євген Букет. Роман Коваль представив свою нову книгу “Шляхетні серця” – про Юрія Руфа,

У НАС Є МОГИЛИ НАШИХ ПРЕДКІВ!

Уранці 3 травня 1924 р. в Києві, у садибі Володимира Шемета, було знайдено тіло Миколи Міхновського. Величезне, майже двометрове, з неприродно зигнутою шиєю та схиленою головою, тіло важко висіло на гілці старої яблуні, ледь не торкаючись ногами української землі... Покійника першим побачив малий Ждан Шмет, який вибів у садок на руханку. Син члена Центральної Ради Ждан Шмет разом з матір'ю Вірою Андріївною доглядали за могилою до висилки у Сибір у 1941 році.

1964 року, після реабілітації, Ждану Володимировичу дозволили повернутися до Києва. І він знову взявся оберігати могилку найбільшого друга свого батька. Але на початку 1960-х у цьому секторі почалися нові поховання. І на місці могили Міхновського були поховані інші люди...

Напередодні своєї смерті (у 2007 р.) Ждан Шмет показав місце поховання Міхновського Романові Ковалю і Леонідові Череватенку та звернув увагу на орієнтири. Роман Коваль не раз водив “до Міхновського” людей, але згодом працівники кладовища змінили ландшафт і не стало орієнтирів, за якими це місце можна було впізнати.

Завдяки світлинам 2007 року, орієнтуючись на сусідні пам'ятники, зафіксовані на фото, членам Історичного клубу “Холодний Яр” Роману Ковалю, Марку Мельнику та Оксані

Олега Собченка, Юліана Матвійчука і Дениса Антіпова.

ГО “Центр допомоги армії, ветеранам та їхнім родинам” демонстрував виставки національно-патріотичних сувенірів, льяльок-мотанок, артефактів війни, маскувальних виробів, презентував турелі для автоматичної стрільби на відстані, демонстрував розбирання та складання АК74, організував тир, пригощав козацьким кулешем, борщем і варениками.

Організатор свята героїв – Історичний клуб “Холодний Яр”, співорганізатори: Черкаська районна військова адміністрація (Валерія Бандурко), Музейно-етнографічний комплекс “Дикий хутір” (Леся Островська), Національний природний парк “Холодний Яр” (Богдан Легоняк), Видавництво Марка Мельника, Благодійний фонд “Glory UA” (Максим Коляденко), Історико-культурний заповідник “Чигирин” (Василь Полтавець), Академія патрульної поліції (Максим Лободзінський), “Туристичний рух Чигиринщини”, ГО “Центр допомоги армії, ветеранам та їхнім родинам” (Оксана Циганок). Інформаційні спонсори: “Незборима нація”, “Шлях перемоги”, “Слово Просвіти”, “Прочерк”, ТРК “Льдана”.

“Тепер я можу говорити з вояками-предками на рівних”, – сказав колись Олег Куцин, організатор і перший командир 49-го ОСБат ЗСУ “Карпатська Січ”. Тепер так можуть сказати і його побратими, які зійшлися в Холодному Яру на Меморіалі козакам-добровольцям, – Олег Собченко, Юрій Руф, Юліан Матвійчук, Денис Антіпов, “Да Вінчі”, “Хаммер”, Андрій Жованик і Георгій Тарасенко. Ми радіємо, що гідно вшанували борців за волю України.

Історичний клуб “Холодний Яр”

На світлинах – вояки “Карпатської Січі”, члени оргкомітету (зліва направо) Люба Криворот, Лариса Ніцой, Богдан Легоняк, Марко Мельник, Леся Островська, Роман Коваль, Оксана Герасимюк; Поліна і Марко покладають квіти від колективу Кременчуцького національного університету. Холодний Яр, Покрова 2023 р.

Герасимюк 6 травня ц. р. вдалося віднайти точне місце поховання будівничого Українського держави та українського війська.

Щоб зафіксувати цю святу для нас могилу, ми вирішили поставити меморіальний знак. Проект зробив Марко Мельник, ветеран АТО. На зібранні серед однодумців кошти створення меморіального знаку – за сприяння скульптора Ігоря Семака. Вага пам'ятного знаку 140 кг.

Встановлювали літиту Микола Гребінник, Максим Селозкін, Марко Мельник та Володимир Левчук – за сприяння Надії Вінник, Віктора Юрковського, Олександра Риженка і Романа Ковалю.

На відкритті 2 вересня промовляли співавтори книги “Микола Міхновський. Спогади, свідчення, документи” Юрій Юзич і Роман Коваль, голова ОУН Богдан Червак, письменники Лариса Ніцой і Василь Ковтун, засновник видавництва Markobook Марко Мельник. Співав Святослав Силенко. У почесній варті стояли брати Карпенки – пластуни 37-го куреня ім. Миколи Міхновського, сини козака Історичного клубу “Холодний Яр” Владислава Карпенка.

На вшануванні було трохи більше 30 осіб. Віримо, що це місце стане місцем тихого пам'ятництва. Для цього і подаємо геолокацію: maps.app.goo.gl/L3S1k6tc3BGkBFwq7

Хто не вміє користуватися геолокацією, пояснимо це так: йти треба по центральній алеї Байкового кладовища, проминаючи жовту церкву. Піднявшись на взгірок, метрів 600 від церкви, повертаємо на роздоріжжі праворуч і проходимо 15 метрів. Третя стежка наліво (орієнтир сухе дерево), пройти ще 40 метрів. І ви зможете покласти квіти до могили засновника Української держави Миколи Міхновського.

Подяка жертводавцям і тим, хто взяв участь в історичній події – відновлення могили дорогої нам людини. Слава Миколі Міхновському!

Історичний клуб
“Холодний Яр”

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

І ПОСМІХНУТЬСЯ НЕНАРОДЖЕНІ

ПІДРИВ ВОРОГОМ КАХОВСЬКОЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ НЕСПОДІВАНО АКТУАЛІЗУВАВ МОЮ, НАПИСАНУ ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ ТОМУ, НОВЕЛУ ПРО ВІРУ СТАРШИХ ЛЮДЕЙ, ЩО “РАНО ЧИ ПІЗНО ГНИЛЕ МОРЕ ВІДСУПІТЬ”.

І ВОНИ ПОВЕРНУТЬСЯ НА ЗЕМЛІ, ДЕ ЖИЛИ ЇХНІ ПРЕДКИ.

Колись на сакральних берегах Дніпра, енергетичного хребта України, лежало козацьке село Вереміївка – одне з осердь українства та українського духу. Дніпровські береги – місце формування української цивілізації. Саме звідси ми починалися, саме тут зароджувався егрегор українського народу. Тут – наша праколіска. Тут – поклади нашої сили і духу. Тут упордовж віків запліднювалася наша слава.

Переконали, що затоплення правданих берегів Дніпра низькою водосховищ-морів мало зовсім інші мотивації, ніж виголошувалися. Нібито керувалися бажанням напоїти Україну дніпровою водою, насправді хотіли втопити...

Після воєн на винищення, насильних переселень у сибіри та апокаліптичних голодоморів Україна продовжувала жити. Тому втоплення центру української цивілізації, нашої праколіски мало вигляд останнього акту української трагедії...

А ми ще дивуємося низькій енергетиці українців останніх поколінь, які втратили здатність до конкуренції.

А де ж їй взятися, коли ми відірвані від правданих джерела енергії нашої нації?!

Так і бачу за спиною інженерів зловісного проекту хитрий писок під-

ступного історичного ворога. Ворога внутрішнього, який з давніх-давен плекає мрію зайняти наші землі і побудувати на них Новий Єрусалим...

Нині на дні Київського моря, Канівського, Каховського та Кременчуцького водосховищ – тисячі прадавніх городищ та козацьких сіл, які, за планами претендентів на наші землі, вже не вилонять захисників українського буття.

А скіфські кургани? А козацькі могили? Де вони? Як все ж поговорити з ними, як послухати їхню тиху сповідь і пісню про переможні походи.

Побувавши на Великодні свята 2000 р. в новій Вереміївці, звернув увагу, що всіх, хто народився у старій Вереміївці, втоплених у рік мого народження, тягне туди як магнітом. Вереміячка Ганна Григорівна Бреус, махнувши рукою в бік Кременчуцького моря, так і сказала: “Всіх туди тягне”.

Цей інстинктивний зв’язок зі святощами дає надію і вселяє оптимізм.

Усі, з ким я говорив, висловлювали переконання, що рано чи пізно гниле море відступить.

Підступні маги окультизму наших історичних ворогів обов’язково рвуться на собі волосся, а люди повернуться на сакральні схили Дніпра-Борисфену. І стануть козаками.

І знову постануть козацькі села, напоєні енергетикою бурхливого Дніпра.

І заговорять могили отаманів та гетьманів, і всміхнуться ненароджені.

Пасіонарні ж покоління живих знову засіватимуть зорями небо.

І ми усвідомимо нарешті Чумацький Шлях як шлях українців у небо – нашу Прабатьківщину.

Роман КОВАЛЬ
Вереміївка – Київ, 2000 р.

“НЕЗДОЛАНКА”

9 ЖОВТНЯ ВИПОВНЮЄТЬСЯ 60 РОКІВ УКРАЇНСЬКОМУ ПИСЬМЕННИКОВІ ПАВЛОВІ ВОЛЬВАЧУ. ВІТАЮЧИ ЮВІЛЯРА, БАЖАЄМО ЙОМУ ДОВГОГО ТВОРЧОГО ЖИТТЯ В САМОСТІЙНІЙ УКРАЇНІ. ПУБЛІКУЄМО ЦЕЙ ЕСЕЙ, ЯКИЙ ДЕМОНСТРУЄ НЕБУДЕННИЙ СТИЛЬ ТА СИЛУ СЛОВА ПАВЛА ВОЛЬВАЧА.

тор, тобто Назар, мав чимало клопотів і кримінальних справ. А ще репутацію “шаблезубого екстреміста”. Та й як інакше, якщо світлолікі люди торочать про демократичну дружню Росію і про таку ж Україну, у якій кожному росіянину буде краще, ніж у Москві чи Урюпінську, а хтось обстоює гасло “Київ проти Москви”. Якщо такий транспарант під час мітингу підняли хлопці на даху будинку біля Софійської площі, так поет Павличко трохі з трибуни не впав. Прозаїка Яворівського теж хилитнуло.

Та багато було різного. Назар блискав окулярами, ворухив вусами і продовжував своє. А ще, відійшовши від партійних справ, занурився в дослідження Визвольних змагань, зокрема повстанського руху в Холодному Яру. Про ту місцину і що там колись діялося, він знав практично все. Кожну грудку землі, здається, перетер у пучках. “Якби не Назар, то Холодний Яр залишився б лісовим масивом. А тепер це меморіально-історичне місце”, – хтось добре сказав. Я додав би: “місце сили”. Не один Назар до того причетний, зрозуміло, але він докладав чи не найбільше. Та й багатьох підштовхнув до нарощування кілець холодноярської енергії. Пам’ятаю,

Павло ВОЛЬВАЧ, письменник
Gazeta.ua / 25.08.2023

“ЗОЛОТО, А НЕ ДИТИНА”

людьом казати, не? “Славайсу!” тра казати!!! Ану кажи, чий ти! Вже кажи! Задихаючись від несправедливості й образи, відбігаю про всяк випадок на пару кроків і з безпечної відстані сміливо:

– А ви хто така, шоби я вам казав, як я се називаю? Участковий? Пішли в сраку, бабо!

Стара від такої зухвалості ціпеніє, а потім:

– А ти ж, байструку! Чекай, чекай, я розкажу твоєму татови, як ти зо старшими говориш!

Ухилиюсь від палючої, яку та відьмисько пожурила в мене, і, супроводжуваній прокльонами, віткаю геть, навмисно минаючи свою хату. Додому повертаюсь по Бечковій вулиці, через колгоспну ферму та городи, аби про всяк випадок “замести сліди”.

Через пару днів, затискаючи в кулаку аж цілих п’ятдесят копійок, – баба Михайліна розщедрилася, – підскоком біжу за цукерками в магазин до Юзя Пенделюка.

– Славайсу, Люба Андреевна! – ввічливо вітаюся з пенсіонеркою, колишньою вчительською математик, яка, спершись на паркан, втикає на перехожих. Вона, ніби її хтось вдарив під дих, різко вдихає повітря і, сплеснувши руками:

– Миросю, ти ж жовтенья!!! Хто тебе так навчив вітатися? Хто твоя вчителька?

– Марчучка Марія Михайлівна, – ледь чутно бурмочу я.

– Не Марчучка, а Марчук, от побачу Марію Михайлівну або Ми-

колу Леонтійовича і розкажу їм, що ти витворяєш!

Уся радість із мене моментально вивітряється, мені вже не хочеться ніяких цукерків, і я, понуривши голову, чвалаю додому.

Десь зо тиждень кожного ранку чекаю, коли мене витягне до дошки наша вчителька, аби спсячити перед всім класом, та смикаюсь від кожного стуку у двері – то, певно, за мною прийшли до директора в кабінет забрати на моралі.

“Ну і що мені робити, як дізнатися, як з ким вітатися?” – ламав я собі голову.

Ту дилему простим лайфхаком вирішила бабина колежанка цютка Генька Лівінська.

– Як хтось у будний день йде в куфайці і кірзаках, – порадила вона, – то кажи їм “славайсу”, а як у пальтові і мештах – то “добрий день”.

– А в літі? – резонно спитав я. – Вліті ж ніхто в пальтах і куфайках не ходить.

– А в літі, – підняла палець розумниця тітка, – як баба закручена в хустці, – то “славайсу”, а як простоволоса і з причосков, то “добрий день”!

Взявши на озброєння ті поради, я став “золото, а не дитина, таке вже чемне, завжди се вітає, а не пре, як енші дітиска, шо ні “славайсу”, ні “серу мамі твої” не скажут!

Мирон ДРАПАК
Світлина зі сторінки Мирослава Дочинця.

У ГОРІШНІХ ПЛАВНЯХ ЗВЕЛИЧУЮТЬ КАТА БУДЬОННОГО

4 вересня, як повідомила офіційна ФБ-сторінка комунального музею м. Горішніх Плавнів, відбулося урочисте зібрання біля пам’ятного знака під назвою “Бронепоезд «Маршал Будьонний»”. Квіти до обеліска екіпажу російського бронепотяга поклали представники Дмитрівського старо-стату Горішнєплавнівської міської громади, учні та вчителі. “Перед присутніми виступили староста села Віктор Брижань та керівник Дмитрівського відділу краєзнавчого музею міста Горішні Плавні Оксана Прибутько”, – читаємо на ФБ-сторінці музею.

Названі особи напевно знають, що Семен Будьонний – учасник встановлення російської влади в Україні, учасник боїв проти Армії УНР, командувач Першої кінної армії, яка спалила сотні українських сіл, отже, вшановують російських окупантів свідомо.

Водночас міський голова Горішніх Плавнів Биков проігнорував ініціативу представника УІНП в Полтавській області Олега

Пустовгара вшанувати в назвах вулиць та меморіальною дошкою пам’ять Івана Кобилика – видатного уродженця громади, організатора Вільного козацтва і Корпусу залізничної охорони УНР, політв’язня польських, російських і німецьких тюрем. Биков досі не виконав розпорядження голови Полтавської ОВА Дмитра Луніна про демонтаж знаків у формі монументальних стел “Комсомольськ”, які й досі стовбичать на в’їздах у місто.

І от нове свідчення – публічної антидержавної діяльності.

Пам’ятний знак “Бронепоезд «Маршал Будьонний»” є символом російського мілітаризму, символом поневолення України. Покладати до нього квіти – це те саме, що публічно вшанувати в Україні вагнерівців та інших російських окупантів.

Хто зупинить діяльність сепаратистів, які не приховують свої “цінності”, свою позицію?

За матеріалами Полтавського офісу УІНП

РАДІЄМО!

31 серпня 2023 р. в місті Валках на Харківщині перейменовано низку вулиць. Тепер у Валках є вулиці Незалежності та Михайла Несольного (герой війни, проходив службу з 2015 року, загинув у перший день повномасштабного вторгнення).

Депутати позитивно відреагували також на подання Історичного клубу “Холодний Яр” від 2 жовтня 2022 р., тож у м. Валках тепер є вулиці генерала Михайла Пересаді-Суходольського, Михайла Погортка (льотчик, підполковник Армії УНР), отамана Івана Перлика (командир 1-ї Сірої дивізії, отаман повстанського загону на Полтавщині), сотника Олександра Гончара (старшина Харківського слобідського полку, випускник Української господарської академії в Подєбрадах), сотника Петра Дахневського (сот-

ник 6-ї гарматної бригади 6-ї Січової дивізії Армії УНР, навчався в Українській господарській академії в Подєбрадах).

Подяка за співучасть Владиславу Руденку та Марії Тахтаулової! Радіємо!

Роман КОВАЛЬ

На світліні – сотник Петро Дахневський.

“НАЙДОРОЖЧА РЕЛІКВІЯ”

“Я була на презентації Вашої книги «Героїзм і трагедія Холодного Яру» в приміщенні Тернопільської телерадіокомпанії, – написала до редакції газети “Незборима нація” Неоніла Дригуш із Тернополя [йдеться про презентацію в жовтні 1996 р., у якій узяли участь Галина Яблонська, Віктор Лісовол, Гурам Петріашвілі і Роман Коваль]. – Та зустріч справила на мене дуже сильне враження. Йшла додому мов на крилах летіла – таке було сильне емоційне піднесення. Книгу «Героїзм і трагедія Холодного Яру» бережу мов найдорожчу реліквію.

Коли минулого року мала кілька годин історії України в одному з навчальних збірників Тернополя, читала уривки з Вашої книги, розповідала про повстанський рух 20 – 30-х років, про героїчну загибель отаманів-холодноярців. Якби Ви бачили, яке сильне враження це справило на молоді! Адже ми не знали, що на Східній Україні у 20-ті роки був такий сильний повстанський рух [книгу створив колектив авторів – Г. Гребенюк, А. Демартино, Р. Коваль, В. Коротенко. В. Ластовський, С. Лук’яненко – за заг. ред. Р. Ковалю].

Після зустрічі в Тернополі уважно стежу за Вашою діяльністю (наскільки це можливо із Західної України). Бачила Ваш виступ у про-

грамі «5 на 5». Ви вийшли з того двобою переможцем. Після цього двобою Ви здобули дуже багато прихильників на Західній Україні (йдеться про передачу на каналі «1 + 1», який тоді належав українофобу Роднянському, на службі в нього були В’ячеслав Піховшек і Микола Вересень, які були привселюдно розгромлені. – Ред.)”.

Неоніла ДРИГУШ

Дж.: Незборима нація (Київ). – 1998. – Ч. 7 – 8 (138 – 139). – Квітень. – С. 4.

Цитата дня

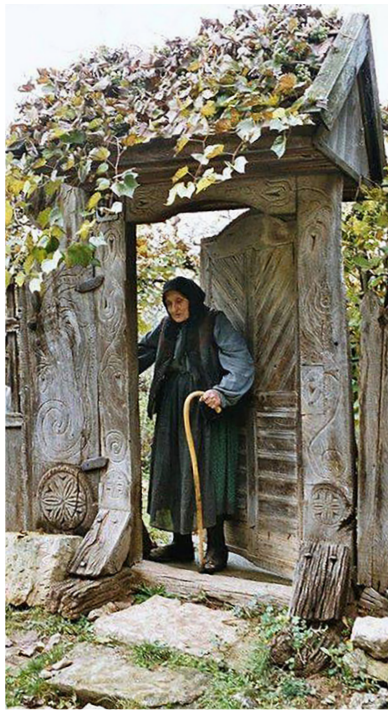
ЛИШЕ КОЛИ ВОНА ВКРИЄТЬСЯ СИНЬО-ЖОВТИМИ ПОХИЛЕНИМИ СТЯГАМИ ІЗ ЖАЛОБНИМИ СТРІЧКАМИ, КОЛИ ПРОЛИТА КРОВ ЗГУРТУЄ УКРАЇНСЬКУ НАЦІЮ, ЗМОЖЕМО СКАЗАТИ: ДО СВОБОДИ ЛИШИВСЯ ОДИН КРОК.

Роман КОВАЛЬ, 1991 р.

Давно я в нього не був. Навіть сплутав будинки, вони поряд стоять, схожі. Хоч змінилося в цих чоколівських дворах, де й я жив свого часу, не так і багато. Цікавий період був, до речі. Київ, куди щойно перебрався, мавив незвіданостями. А ще ряхтів агітаційними плакатами – наближалися президентські вибори. Назар тоді очолював одну з радикальних партій і видавав газету “Нездоланна нація”. У штабі я зупинився жити на початках. Газету читав здавна. Хоч і малотиражна, доходила в регіони, і пам’ятаю, як дражливила запорізького колегу-репортера. “Ап’ять ти с етім баявим лістком! – кривив губу Тьома Хребетніков. – Што там пішет ваша «нездаланка»?”

“Нездоланка” писала різне. Переважно доводила автохтоном цінність власної держави. Ще дохідливо роз’яснювала справжню сутність північно-східних сусідів. Зрозуміло, це багатьом не подобалося, і редак-

У моєму радянському дитинстві, неправильно привітавшись із перехожим, можна було нарватись на серйозні неприємності. Бувало, чалапаєш собі помаленьку зі школи, портфель по землі волочиш, милуєшся колгоспною буколікою, а тут якась бабця, спіраючись на ціпок, назустріч в калюшах шняпає. Ти чемненько так: “Добрий день, цю-цю!”, але в цюці чогось різко падає клямка і вона визиріється:

– А би тебе шляк трафив! Ну, а тебе тато з мамов не навчили, шо тра-

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

МЕЛЕТІЙ ФЕДОРОВИЧ СЕМЕНЮК

(12.09.1923, С. БОРОЧИЧЕ, ВОЛИНЬ – 7.10.2004, С. БОРОЧИЧЕ)

12 вересня виповнилося 100 років від дня народження Мелетія Семенюка, борця за Україну нашої мрії. З цієї нагоди публікую моє давнє вітання – ще живому панові Мелетію.

Вічному повстанцю Мелетію Семенюку виповнилося 80 років. Ця дата заскочила мене несподівано, хоч і знав, що йому вже за 70. Невже?! Невже цьому молодцюватому козакові, енергійнішому та моторнішому за більшість членів українських молодіжних організацій, 80 років?!

“Там, де з’являється Мелетій, – слушно зазначає Марія Базелюк, – відразу нуртує життя, пульсують енергія і життєлюбство, відступають байдужість, фарисейство й олжа. Його легко уявити в Середньовіччі – княжим дружинником чи воеводою, що відчайдушно рубає ординців... у козацьку добу – звиятжем-козаком під Пляшевою... в часи УНР – студентом, що пішов під Крути захищати честь нації”.

Про життєвий шлях Мелетія Семенюка можна написати багатотомну епопею. І це буде захопливе читання! На прикладі життєвого подвигу Мелетія Семенюка можна виховати нових героїв. Адже пан Мелетій – командир сотні групи “Турів” відтинку “Лиман” Української повстанської армії, а потім багатолітній політаторжанин, а тепер голова Братства воїнів УПА Волинського краю.

Знаюся із ним від весни – літа 1990 року, коли разом починали створити Українську республіканську партію... Пригадую вересень 1990 року, перше вшанування воїнів УПА, які

прийняли бій із німцями в Новому Загоріві на Волині. Це пан Мелетій подвиг нас усіх прихити з Наддніпрянщини та вшанувати героїв, це він був першим організатором – тепер вже традиційних – вшанувань...

Дружбою з паном Мелетієм пишаюся. Після Зеновія Красівського це друга найдорожча мені серед бандерівців людина...

Коли бачиш пана Мелетія чи чуєш його трохи хрипкий голос командира, то перше почуття, яке виникає, – радість. Навіть коли він когось шпетить за неоковирність чи безініціативність, ти смієшся і вітаєшся, – адже пан Мелетій підтовхує інших до дії.

Мелетій Семенюк – живий герой, до якого можна доторкнутися, якого можна обійняти і відчутти його товариські обійми чи міцну, завзяту пра-

вицю. Цей вічно жадібний до чину козак щедро дарує своїм друзям і приятелям радість буття, радість буття в боротьбі за Україну. І випромінює на всі боки завзяття та непокірливість. Поки молодь сучасна розмірковує про свій майбутній чин, пан Мелетій героїть...

Я захоплюсь ним і безмежно радію, що в нашій расі є такі пасіонарні особистості, як Мелетій Семенюк. І дякую долі, що й на мене впали сонячні промені цього великого українця. І схилию голову за ті його неймовірно довгі та тяжкі 64 роки боротьби за Україну. За Україну нашої мрії.

Волинський козакам слава!

Роман КОВАЛЬ
На світліні – Мелетій Семенюк (у центрі). Старий Загорів, Волинь, Вересень 1990 р.

ДО 80-РІЧЧЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ’ЯТІ ЗАГИБЛИХ ГЕРОЇВ У БІРКАХ

На Зінківщині на початку 1920-х вів боротьбу з московсько-більшовицькими окупантами Максим Мандик, уродженець Бірківської волості (загинув наприкінці літа 1922 р.).

Нещодавно, переглядаючи українську газету “Нова Україна”, що виходила в Полтаві в період німецької окупації, у номері за 13 серпня 1943 р. натрапив на замітку В. Будянського “На могилах борців”, у якій йшлося про вшанування пам’яті загиблих мандиківців.

“Недавно передові люди села Бірок, з допомогою шефа Зінківського району, вшанували пам’ять тих, що загинули в боротьбі з большевиками 1920 та 1942 року. 27 червня до села прибули панотці українських церков м. Зінкова та Л. Будищ і разом з бірківським панотцем відправили панахиду на могилах кращих синів українського народу – Андрія Момота, Івана Геруса, Калиниченка та Стороженка, похованих у різних кінцях села. Останні два загинули в 1942 році, знищуючи рештки большевицької банди.

Під час панахиди панотці звернулися зі словом до вірних. Згадуючи боротьбу українського народу протя-

гом багатьох сторіч проти ненависті Москви, турків, татар, поляків і останнім часом проти большевиків, вони закликали до об’єднання, до віри, до боротьби із зрадою в своєму середовищі, до змагання за краще майбутнє свого народу.

На панахиду зібрались багато селян, що прийшли вшанувати своїх борців. Перед багатьма присутніми постали картини тієї жорстокої боротьби, що точилась проти большевицьких окупантів на початку революції і проти окремих советських банд після приходу німецького війська.

Був кінець травня 1920 року. Ліс, що звється Дубиною, темною смугою простягся від Бірок до Романівки, до Лютенки, до Гадяча й далі, даючи притулок для повстанців. Тут росли надії нових січовиків, тут складались пляни їхньої боротьби.

Одного дня до села прибув посилений загін червоних: ескадрон кавалерії та дві сотні піхоти. Поставивши коней на подвір’ї та в клуні, вони отаборились у великому цегляному будинку в центрі села...

Довідавшись про це від своєї розвідки, курінний отаман Бірківського загону повстанців Мандик наказав вночі напасти на ворога. Він розділив свій загін надвое і повів до села. Одна група пробиралась непомітно городами в напрямку церкви, щоб, почавши бій, привернути до себе увагу ворога; друга – обійшовши з протилежного боку, з лугу від річки, мала вдарити в тил. Дійшовши до призначеного місця, повстанці посилюють свого гінця Івана Геруса до першого загону, щоб повідомити про готовність до бою.

Темної ночі не проглянеш. Він ішов помацки, але пробиравсь негородами, як йому радили, а вулицею. Не дійшовши метрів 200 до церкви, Герус зустрівся з розвідкою червоних і в короткій боротьбі загинув від їхніх шабел.

Зв’язківець не повернувся, і повстанці, не дочекавшись його, перші відкрили кулеметний і рушничний вогонь по клуні й будинку, де розташовувалось большевистів. Від церкви озвався й собі кулемет першого загону. Червоні заметуши-

лись, пробуючи оборонятись. Тим часом поранені коні на подвір’ї в клуні підняли жажливе іржання і тупотняву. Це збільшило паніку серед ворожого табору. Лишаючи по дорозі поранених і забитих, червоні до ранку втекли із села.

Це лише один з багатьох епізодів боротьби бірківських повстанців проти своїх гнобителів. Понад 400 чоловік пішло тоді із села в повстанці, щоб захистити свій край. Де вони тепер? Одні сконали в большевицьких катівнях, інші – в нерівному бою. Лише одиниці дожили до сьогодні. З того часу минуло 23 роки, та імена тих, що віддали своє життя за Україну, за свій народ, не стерлися в пам’яті односельчан – їх ще довго згадуватимуть майбутні покоління”.

Автор зазначав, що “на панахиду зібралось багато селян”. Шкода, що немає фото з тих вшанувань. Але про ній перебіг та масштаби ми можемо мати уяву, зокрема, з фото, зроблених влітку 1942 року нашим земляком Юрієм Горлісом-Горським під час вшанування пам’яті та панахиди на могилі Головного отамана Холодного Яру Василя Чучупака в с. Мельниках на Черкащині.

Згадані в замітці Калиниченко та Стороженко – представники Української поліції Зінківського району з Бірок, які загинули під час бою з московсько-більшовицькими партизанами наприкінці березня 1942 року. Серед тих, хто загинув разом із ними, був і молодий український поліцейський Порфирій Пшенишний із сусідньої Романівки. Повідомляючи в рубриці “Вони полягли за Батьківщину” про його похорон, українська газета “Життя Зінківщини” за 4 квітня 1942 р. наприкінці зазначала, зокрема, про такий цікавий факт: “Над його гробом стоїть міцний, як і сам покійник, дубовий хрест та вітер гойдає полотнище жовто-блакитного прапора – символу боротьби за вільну Україну”.

Козакам слава!

Віктор МІЩАНИН, кандидат історичних наук
Полтавщина

ХОРУНЖИЙ З КУРСЬКОГО СПОЧИВАЄ В ГАЛИЧИНІ

Коли їхав повз цвинтар у Струсеві, зупинився, щоб оглянути тутешні поховання. Крім польських могил, тут можна знайти також поховання воїнів Армії УНР з 1920 року. Зокрема й вихідця з Курської губернії – українця Данила Холошина. З таким написом: “Тут почиває великий лідар хорунжий Холошин Данило Трохимів з Курської губернії, Новоскольського повіту, село Слобода, положивши свою голову 17 вересня 1920 р. поблизу села Великі Сади за щастя і волю українського народу. Небіжчик мав 21 рік від роду. Спи, мій друже, твоя слава, твоя праця не вмере не гине. Від друга та кінної гайдамацької сотні”.

Данило був бойовим старшиною 2-го кінного Уманського запорозького полку. Його поховано з військовими почесностями. На початку 1990-х сюди, на сільський цвинтар Струсова, що біля Тернополя, приїздила його родина з Нового Осколу Курської області. Місцеві дядьки переповідають, що Холошини надзвичайно пишалися “славним рубакою”.

Село Сади, яке боронив від російських большевиків Данило Холошин, сьогодні є передмістям Теробовлі. Колишній Новооскольський повіт – це тепер Білгородщина, мала батьківщина багатьох поколінь українців...

Юрій ВОЙЦИЦЬКИЙ

“ГРАДИ” І ЛЕЛЕКА

Сюрреалістична картина: ідемо до своїх вогневи́х і бачимо, як наш “Град” відправляє російським тарганам пекельні подарунки... І в цей же час назустріч, прямісінько над нами, летить лелека... Спокійно так летить, велично. Ніби це місце і не прострілюється ракетами, КАБа́ми, 203- і 152-міліметровими снарядами вже понад півтора року...

Лелека спокійний як удав. Інколи такими ж здаються жителі сусіднього Оріхова, які неспішно проїжджають на своїх велосипедах, ризикуючи щомиті потрапити під удар колишньої “другої армії світу”. Їх у зруйнованому місті залишилося зовсім мало, однак вони є. І кожен з них у чомусь схожий на Будду, у своїй неспійній смиренності в цьому місті, яке зруйнувала війна.

Далі – наші бійці. Вони круті. Найкрутіші чоловіки і жінки країни, а може, й усього світу... Саме вони сьогодні протистоять Злу – не тому, міфічному злу з Біблії чи Корану, а справжньому, тому, яке можна “поцупати”, відчутти. Тому, яке розстрілювало чоловіків у Бучі та багатьох інших містах і селищах України, Сирії, Чечні... Яке гвалтувало жінок і дітей. Яке скидало багатотонні авіабомби на драмтеатр у Маріуполі та цивільні лікарні в Алеппо.

Сьогодні наші хлопці та дівчата мінують це Зло, зменшуючи у світі його наявність. Часто ціною

свого здоров’я чи життя, проходячи крізь біль, втрати, сумніви і страх, але не зупиняючись на шляху до своєї мети.

Ми переможемо – я бачив це сьогодні в багатьох очах. Очах колишніх комбайнерів і програмістів, водіїв і менеджерів, продавців і підприємців, які нині стали воїнами, що чавлять це огидне тарганяче стадо, що прийшло на нашу землю... Воїнами, яких поважає весь світ.

А я... просто радий бути причетним до цього історичного моменту. І дуже дякую усім, хто наближає перемогу, на фронті чи в тилу, живучи цією метою.

Володимир МІЛЯНЧУК

ДРУГ “СОКИРА” ПІШОВ ЗА БАТЬКОМ

11 вересня 2023 р. біля Бахмута загинув член ОУН друг “Сокира” – Роберт Покотило, син очільника збройного підпілля ОУН на Київщині в 2-й половині 1940-х Володимира Покотила; онук учасника Визвольних змагань 1917 – 1920-х рр. Кіндрата Покотила. З 2000-х я товаришував з Робертом і його батьком – Володимиром Кіндратовичем (він упокоївся 7 вересня 2013 р., 10 років тому).

Роберт Покотило в боротьбі – з кінця 1980-х. Боець УНСО, брав участь у всіх націоналістичних акціях, які тоді відбувалися: “потяг дружби”, штурм Києво-Печерської лаври, похорон Патріарха Володимира – та в інших важливих подіях.

Наприкінці 2018 року вийшла автобіографічна книга Володимира Покотила “Лицарі золотого тризуба”, де він описав своє життя і шлях боротьби за Вільну Україну, на який він став чи не з п’ятнадцяти років.

Роберт активно допомагав батькові в роботі над книгою і у виданні. Пишаюся, що я теж був причетний до її появи – першу презентацію ми робили 1 січня 2019 р.,

на день народження Степана Бандери, в офісі КУН на Антоновича...

З перших днів повномасштабного вторгнення друг “Сокира” долучився до оборони Києва в складі добробату ОУН.

У лютому 2023 р. разом з побратимами-оунівцями вступив до сформованого в Запоріжжі 415-го Окремого стрілецького батальйону. І потрібно боронив нашу землю...

Світла пам’ять друзів “Сокири”!

Євген БУКЕТ

На світліні – Роберт Покотило, Тарас Силенко і Володимир Покотило.

БОРИС БОРИСОВИЧ АЙЗЕНБЕРГ

(28.08.1974 – 13.07.2023)

Біля населеного пункту Курдюмівки в бою загинув командир стрілецької роти капітан Борис Айзенберг. Двічі контужений, поранений у ногу, він не залишив товаришів і загинув у бою, керуючи не тільки своєю а й ще декількома ротами, де загинули офіцери...

24 лютого 2022 р., у перший день повномасштабного вторгнення, Борис Айзенберг добровільно вступив до лав ЗСУ, воював у складі 28-ї ОМБр Лицарів Зимового походу. Звільняв Миколаївщину і Херсонщину. Нагороджений відзнакою “За мужність та відвагу” та медаллю “Хрест свободи” Православної церкви України. Після успішного виконання завдань на південному напрямку Бориса направили на пекельну Бахмутщину.

Архітектор за фахом, він уміло організував створення фортифікаційних оборонних споруд, що дало змогу бійцям понад 7 місяців утримувати фронт під селищем Курдюмівкою.

Борис завжди був поряд з побратимами. Не раз особисто вивозив поранених та полеглих бійців з поля бою, власноруч врятував понад 20 товаришів з-під артилерійського обстрілу. У день загибелі Борис витягнув з-під щільного вогню важкопораненого, надав йому першу медичну допомогу – ціною власного життя.

Його знала чи не вся Одеса. Відкритий, чесний і надійний товариш, із великим та палким серцем, гарний сім’янин, патріот своєї Батьківщини. У парках Одеси ростуть дерева, подаровані ним рідному місту.

Його знали не тільки в Одесі, а й у багатьох містах України та поза нею. Знали як власника одного з найкращих одеських розплідників рослин та спеціаліста з ландшафтного дизайну, знали як архітектора і художника.

Попри хвороби, Борис став на захист України. Інакше вчинити не міг. Для нього слова з гімну “душу й тіло ми положим за нашу свободу” були не просто красивими словами, вони стали керівництвом до дії.

У жовтні в Одесі відбувається виставка його картин під назвою “Бахмут очима митця”. На жаль, без нього.

Борис залишив у горі батьків, дружину і доньку, які буквально осиротіли.

Борис – справжній герой, який заслуговує на найвищу державну нагороду – звання Героя України (посмертно), про що подано відповідну петицію.

Героям слава!

Сергій ГРИЩЕНКО

ЧОРТ І МОСКАЛЬ. УРОК ДЛЯ ДІТЕЙ, ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ І ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Хто скаже, до кого краще ставилися українці: до москаля чи до чорта? Давайте заглянемо до фольклорної скарбниці нашого народу.

Ось кілька прикладів з книжки Матвія Номиса “Українські приказки, прислів'я і таке інше”:

“Бреше як москаль”.

“Москаль тоді правду скаже, як чорт молиция стане”.

“На вовка помовка, а москаль кобилу вкрав”.

“Москаль ликом чваниция й кожному під ніс з ним пхається”.

“Хоч добрий чоловік, а москаль”.

“Тату, лізе чорт у хату. Дарма, аби не москаль”.

“З москалем бувай, а камінь в пазусі тримай”.

“Хоч убий москаля, то він зуби вискаля”.

“Хоч би москаль з неба – вірити йому не треба”.

У Лубнах прибрали Олександра Пушкіна. На виконання Закону “Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів” та з ініціативи Полтавського офісу Українського інституту національної пам’яті.

“Не великий москаль, та страшний”. Цю правду знають тепер мільйони українців.

А яке уявлення мали наші прабабки про чортів?..

“В уяві українця, – писав видатний етнограф Степан Килимник, – чорт, це сміхотворець, з яким можна й у карти грати, і за стіл сісти, і обдурити його, посміятися з нього, пожартувати”.

Микола Гоголь саме таким вивів чорта – веселим шалапутом, який залюбки спілкується з людьми, допомагає розширювати їм межі своєї свідомості. У книжці “Прислів'я і приказки” (упорядки Михайло Пазяк) я прочитав всі приказки про чортів – а їх у книзі було сто сорок три. І відкрив для себе, що український народ цілком доброзичливо ставився до чортів, принаймні, з гумором, без ненависті.

ГЕТЬ ПУШКІНА!

“Депушкінізація” Полтавщини завершується. Це остання споруда звеличення Пушкіна у Полтавській області. Подібні демонтовано у Кременчуці, селі Біленченківці Гадяцької громади та в обласному центрі. Попереду – перейменування вулиці Пушкіна у Полтаві та ще 17 громад області. Донедавна на Полтавщині налічувалося 120 об’єктів топонімії, пов’язаних з ім’ям трубадура російської імперії Пушкіна.

У часи СРСР російські ідеологи нахабно маркували Лубни як “пушкінське місто”. Так сталося тому, що в Лубнах провела дитинство та юність російська дворянка Анна Керн – одна з багатьох коханок Пушкіна.

Ідеологія російського імперського шовінізму пронизує твори Пушкіна. У поемі “Полтава” він виявляє вороже ставлення до гетьмана Івана

Ось кілька приказок:

Не бійся чорта, але злого чоловіка. Великої кривди і чорт не робить.

Взяв чорт колиску, хай бере й Іваса.

Всюди коло церкви чорт каплицю ставить.

І чортові треба часом свічку запалити.

Нам хоч чорт, аби яйця ніс.

Де чорт нічого не втне, туди бабу пошле.

Від чорта відхрещуся, а від тебе, [жінко], ні.

Не такий страшний чорт, як його малюють.

Тож до кого краще ставився український народ: до москаля чи до чорта?..

Кому яка приказка найбільше сподобалася?

Підготував Роман КОВАЛЬ

Мазепи. Придушення визвольних устремлінь польського народу Пушкін оспівав у вірші “Бородинская годовщина”. Брав участь у війнах Росії проти народів Кавказу. Ці факти на основі листування поета з російськими душогубцями Єрмоловим і Паскевичем дослідила професорка Єва Томпсон у книзі “Трубадури імперії”.

Пушкін прославляв загарбання Кавказу Росією та російського генерала Петра Котляревського, який очолював російські війська. А вірш “Клеветникам России” використовує армія РФ для виправдання війни проти України. Про це розповів представник УНП в Полтавській області Олег Пустовгар.

Полтавський офіс УНП

На світлині – Віталій Потапенко, іменем якого названо вулицю.

Балтії на державність, паплюжив гетьмана Івана Мазепу.

На жаль, до проекту рішення сілради не імена земляків, які виборювали незалежність понад сто років тому. У громаді поки “не доросли” до потреби їх увічнення. Йдеться про уродженців с. Ціпки Павла Чижевського (міністра фінансів УНР) та його синів: Григорія Чижевського – міністра внутрішніх справ УНР; і Миколи Чижевського – науковця-металурга, підполковника артилерії Армії УНР.

Обійшли увагою і Павла Крата – уродженця села Красна Лука, поета, прозаїка, перекладача, журналіста, активіста РУП, політичного, релігійного та громадського діяча. Не вшанували й Юрія Ордановського – уродженця Римарівки, підполковника Армії УНР, командира 2-ої бригади кінної дивізії Армії УНР.

Полтавський офіс УНП в Красній Луці

На світлині – Віталій Потапенко, іменем якого названо вулицю

“Жінки у Визвольній війні: історії, біографії, спогади. 1917 – 1930” Романа Ковалю – 350 грн.

“Житомирщина в боротьбі” Романа Ковалю – 300 грн.

“Здолати Росію” Романа Ковалю – 350 грн.

“Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби” Романа Ковалю – 100 грн.

“Полібрідський полк” Армії УНР Р. Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 150 грн.

“Полібрідський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 3) – 350 грн.

“Крізь павутиння змосковщення” – 150 грн.

“Історія України-Русі” Миколи Аркаса – 200 грн.

“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 300 грн.

РАДІСТЬ І СУМ

З ініціативи Полтавського офісу Українського інституту національної пам’яті 29-та сесія Краснолуцької сільської ради Миргородського району Полтавської області ухвалила перейменувати у селах громади 22 об’єкти топонімії, які донедавна звеличували СССР і державу-окупанта Росію.

“Назви російських і радянських топонімів мали на меті пригальмувати розвиток української ідентичності. Російсько-українська війна, розв’язана заради упокорення нашої нації нагадує: тільки раби можуть називати свої вулиці, площі і проспекти іменами та подіями завойовників”, – наголосили у Полтавському офісі УНП.

Услід за крейсером “Москва” депутати Краснолуцької громади послали назви, що звеличували льотчика Чкалова, військового злочинця Ніколая Ватутіна, учасника військової операції більшовицької Росії з окупації у 1919 – 1920 рр. держави “Бухарський емірат” Павла Корзуна; окупанта із Самари Владіміра Овсяннікова; комсомольця Олега Кошова.

У с. Римарівці прибрали топонімічні імперські маркери, які прославляли російську диверсантку Космодем’янську та звеличеного Сталіним російського біолога з Рязанської губернії Мічуріна, й повернули історичні назви цим вулицям – Залужанська і Загребельська. У селі Сватки з’явилася вулиця Козацька.

Перейменовали і вулиці на честь російського космонавта Гагаріна. Вулицю і провулок Першотравне-

ві у с. Красна Лука перейменовано на честь гранатометника Віталія Потапенка, що поліг на Донеччині в бою за Україну.

Топонімічну мапу с. Бірки очищено від вихідця з Алтайського краю, члена ЦК КПРС й зоганівського КІПРФ, радянського космонавта Германа Тітова. З ініціативи Олега Пустовгара у назві цієї вулиці тепер пошановано родину Онацьких: уродженця с. Бірки, українського історика і педагога Дометія Онацького та його сина – борця за незалежність у 20 ст. Євгена Онацького, науковця і журналіста, діяча ОУН.

З ініціативи Олега Пустовгара, в Римарівці вулицю діячки ленінського комсомолу Лялі Убийовок перейменовали на честь вихідця з цього села, письменника і педагога Петра Одарченка.

Стерто з топоніміки с. Римарівка ім’я Антона Макаренка – педагога-сталініста, організатора комуністичної дитячої колонії ім. Горького в с. Ковалівка, очільника комуні імені чекіста Фелікса Дзержинського у с. Новий Харків, начальника відділу сталінських колоній НКВС УРСР (1935 – 1937), керівника колонії НКВС № 5 у Броварах. Натомість з ініціативи Пустовгара увічнено пам’ять священника і настоятеля Свято-Покровського храму Православної Церкви України с. Римарівка о. Леоніда Василенка.

У с. Хитці більше не прославляють трубадура російської імперії Пушкіна, який виправдовував воєнні злочини російської армії, заперечував право українського, польського, народів

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Ці книги можна придбати через “Нову пошту” і “Укрпошту”, переказавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у Приватбанку 5169 3305 3001 3009 (якщо переказуєте з ПриватБанку, а якщо з іншого банку, то ось дані одержувача: Коваль Р. М. ФОП 2164918550. Розрахунковий рахунок: UA 3330529900000 260050268000055), а у випадку пожегертв – на картку Р. М. Ковалю у Приватбанку 5457 0822 9818 9726.

Переславши гроші, просимо через електронну пошту kovalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85, +380 67-726-30-36 (+ телеграм) замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

Ось ціни без вартості пересилки:

“Шляхетні серця” Романа Ковалю – 270 грн.

“Побратима моєго зачепа куля вражая” Р. Ковалю – 200 грн.

“Самостійна Україна” Миколи Міхновського – 300 грн.

“Філософія сили” Романа Ковалю – 115 грн.

“Український націоналізм” (упорядник Олег Однороженко) – 385 грн.

“Тарас Силенко, співець не-примиримої України” – 350 грн.

“Полковник Болбочан” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 300 грн.

“Коростишів у боротьбі за УНР. 1917 – 1921 рр.” Р. Ковалю. – 175 грн.

“Микола Міхновський: спогади, свідчення, документи” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 550 грн.

“Батькам скажеш, що був чесний” Романа Ковалю – 400 грн.

НЕМОЖЛИВЕ НЕ ЗНАЧИТЬ НЕДОСЯЖНЕ

1. Перед сильними не плазуй, перед слабкими не бундючися, будь сповнений стриманої гідності.

2. Ніколи не втрачай можливості розширити коло своїх знань, а також – поглибити їх.

3. Не втрачай можливості зробити неможливе. Неможе не значить недосяжне.

4. Скажи істину – і тебе не зрозуміють, покажи своє справжнє обличчя – і тебе не впізнають.

5. Будь правдивим із самим собою – і не треба буде брехати іншим. Брехня починається із самообману.

6. Сумніватись у всьому, бо живемо в сумнівному світі. Не сумніватись лише в необхідності сумнівів.

7. Не вірте монстрам, особливо прекрасним. Прекрасні монстри найнебезпечніші.

8. Зачаруйте світ своєю силою – і світ схилиться перед нею.

9. Не плутай термінові з важливим, а вигідне зі справжнім.

10. Не бійся ризикнути, бійся втратити шанс. Втрачений шанс не повернути.

11. Посмертні слова – це лише квіти на могилі.

12. Не сотвори собі кумира з химери.

13. Роби таємниці джерелом своєї сили.

14. Шануй доблесть наших предків, але хоч іноді бери приклад із них.

15. Стримуй свої поривання, щоби примножити сили. Стримана сила може стати могутньо.

16. Надмірно хвалять померлих, щоби вколоти живих.

17. Якщо не знаєш, що сказати, говори правду або помовч.

18. Відмовся від непотрібного і скорись перед неминучим.

19. Будь вільною людиною, не будь рабом закону. Вільний – сам собі закон.

20. Частіше слухай своє тіло, і чини як воно захотіло. У тіла своя мудрість.

21. Дай людям можливість битися за справедливість і вони за тобою підуть у пекло бою.

22. Не потурай своєму досвіду, досвід надає перевагу знайомим дорогам, а до істини часом ідуть бездоріжжям.

23. Не живий поганого, не зловживай гарним. Останнє – навіть небезпечніше.

24. Мрій! Людина, що не вмє мріяти, приречена на жалюгідне життя.

25. Любіть Бога, починаючи з Його творинь.

Андрій КОВАЛЬ, історик

СТАНІСЛАВ ОБЕРКІВСЬКИЙ

Козак Армії УНР Станіслав Оберківський воював у складі 1-го кінного полку Чорних запорожців. Закатований російськими окупантами у Вінниці в березні 1919 року. Фото зберіг та опублікував його командир – старшина Армії УНР, уродженець Іркутська Людвіг Сідлецький (“Сава Крилич”).

Вічна слава!

МАЛО БОМБИЛИ?

Коли ми повернулася додому в Кривий Ріг, друзі запросили її на прогулянку, де першим питанням було: “А чево ето ти на українському гаваріш? Ти что, русофобка?”

Моя дитина повернулася додому в сльозах.

Ірина ГЛУХОВА-ПОЛЩУК
м. Кривий Ріг, Січеславщина

“ХОЧЕТЬСЯ ВЗЯТИ АВТОМАТ”

“Ви росіянка? Я росіян не оперую”, – у Молдові хірург відмовив росіянці в операції через її національність. Також лікареві не сподобалося, що пацієнтка говорила російською.

“Я кажу вам «Бунэ зиуа», а ви мені – «Здравствуйте». Хочеться

взяти автомат Калашникова і розстріляти вас”, – щиросердечно признався хірург.

Може, все ж варто було взяти її на операційний стіл?..

Тоді й не треба була брати до рук автомат Калашникова.

КИЇВСЬКИЙ ФОТОКАДР

Київ, цивільні люди на парковці лікарні п’ють каву, в небі в кількох км від них ППО збиває ракету. Видно білу густу хмарку після вибуху. Люди починають кволо сперечатися, “кін-

жал” це був чи “калібр”, і продовжують пити каву. Сонечко, тепло, літо.

Максим КОЛЕСНИКОВ
З телеграм-каналу

Сердечно дякуємо за підтримку газети “Незборима нація”!

Олександр СУПРУН – 200 грн.

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (м. Калуш) – 600 грн.

Ірина ГАЛЯУК (м. Стебник) – 300 грн.

Іван КАЧУРИК – 400 грн.

Віктор ДРУЗЬ (с. Зорине, Сумщина) – 500 грн.

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Її редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу ХХ ст. Ця газета – про долі УСС, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АТО, а також про кобзарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу.

Наш індекс – 33545.

Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ “ОТАМАНІЯ”

Книги Історичного клубу “Холодний Яр” можна придбати через крамницю “Отаманія”.

Ось тут: <http://otamania.in.ua>

Редактор Роман Коваль

Верстка Анна Воловник

Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський, Владислав Карпенко, Надія Віннік

Технічний директор Максим Селюзкін

Адреса для листування 03049, Київ, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 kovalroman1@gmail.com ФБ: Roman Koval

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325. Наклад 1000 примірників. Видруковано 4.10.2023 р. ТОВ “Прес Корп’юшн Лімітед” Номер замовлення 2310309

Засновник Роман Миколайович Коваль

HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України